

Mitkä ihmeen vieraslajit?

Haitalliset vieraslajit menestyvät ja leviävät uudessa elinympäristössään aiheuttaen vakavaa vahinkoa alkuperäislajeille, ekosysteemeille, viljelykasveille sekä metsätaloudelle. Ne voivat myös levittää tauteja, estää luonnon virkistyskäyttöä ja alentaa kiinteistöjen arvoa.

Vieraslajia ei saa pitää, kasvattaa, istuttaa, kylvää tai muulla vastaavalla tavalla käsitellä siten, että se voi päästä ympäristöön. Kiinteistön omistajalla tai haltijalla on velvollisuus huolehtia kohtuullisista toimenpiteistä kiinteistöllä esiintyvän haitallisen vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi.

Opi tunnistamaan rantojen haitalliset vieraskasvit! Takasivulle on koottu paljon hyödyllisiä linkkejä tunnistuksen tueksi.

Vieraslaji = Laji (kasvi, eläin tai muu vastaava), joka on ihmistoiminnan seurauksena levinnyt uudelle alueelle

Vieraskasvi = kasvilaji, joka ovat levinneet alkuperäiseltä levinneisyysalueeltaan ihmisen toiminnan seurauksena uusille alueille.

Haitallinen vieraslaji = selkeitä haittoja aiheuttava vierasperäinen laji

Tulokaslaji = maahamme äskettäin (parin viime vuosisadan aikana) itse levittäytynyt eliölaji, joka on levinnyt uusille alueille esimerkiksi tuulten ja meriveden mukana

Monet vieraslajit leviävät ja ovat jo levinneet puutarhajätteen mukana.

Älä koskaan vie puutarhajätettä luontoon!

Isosorsimo—*Glyceria maxima*

Kuvaus ja haitat:

Isosorsimo syrjäyttää vahvajuurakkoisena luontaisia rantakasveja ja muuttaa elinympäristöä yksipuoliseksi. Kasvustosta voi irrota suuriakin kelluvia lauttoja, jotka kulkeutuvat uusille alueille sekä aiheuttavat vaaraa vesiliikenteelle. 1-2,5 m korkea monivuotinen rantakasvi. Isosorsimoa on esitetty lisättäväksi haitallisten vieraslajien luetteloon.

Lisää isosorsimosta: <https://www.vanajavesi.fi/isosorsimo/>

Torjunta:

Kitkemällä juurineen ja kaikkine kasvinosineen. Siemenet eivät tuhoudu kompostoimalla. Peittäminen auttaa kasvuston tukahduttamisessa. Isompien kasvustojen poisto edellyttää ruoppausta.

Älä sekoita tähän:

ojasorsimo, järvikaisla, järvikorte, järviruoko, piuru

Jättipalsami —*Impatiens glandulifera*

Kuvaus ja haitat:

Haitallinen vieraslaji koko EU:n tasolla. Tyypillisesti jättipalsami valtaa kosteita alueita, kuten ojanvarsia. Jättipalsami on valloittanut alaa laajasti Lahden seudulla. Pienet juuret eivät sido ojanvarsia, jolloin eroosiovaikutukset näkyvät alapuolisissa vesistöissä. Leviää siemenistä, jotka sinkoutuvat kauas kypsistä paloista.

Torjunta:

Tärkeintä on estää siemenen pääsy maahan! Kitkentä juurineen ennen kukintaa ja siementen kehittymistä. Kasaa kasvijäte kitkentäpaikalle yhteen kasaan ja tallo tiiviiksi tai toimita alueen jäteasemalle. Torjuntaa jatkettava useana vuonna peräkkäin.

Älä sekoita tähän:

Lehtopalsami

Jättiputki—*Heracleum persicum* -ryhmä

Kuvaus ja haitat:

Haitallinen vieraslaji koko EU:n tasolla. Levinnyt puutarhajätteen mukana. Kasvaa 2,5–4 m korkeaksi, lehti myös iso, jopa 1,5 m. Valtaa nopeasti laajoja alueita. Kasvineste iholla yhdessä auringonvalon kanssa aiheuttaa palovammankaltaisia oireita, joten torjunnassa on oltava hyvin varovainen! Asikkalassa, Hollolassa ja Lahdessa torjutaan jättiputkia. Ilmoita havaitsemasi jättiputket. (ohjeet: www.lahdenseudunluonto.fi/vieraslajit).

Torjunta:

Keväällä kasvuston ollessa vielä matalaa. Kaiva pois, peitä ja/tai poista kukinnot. Varo kasvinesteen pääsyä iholle. Toimita kukinnot sekajätteeseen tai jäteasemalle. Siemen säilyy itämiskykyisenä maassa pitkään.

Älä sekoita tähän:

Etelänukonputki, idänukonputki, karhunputki, väinönputki

Kurtturuusu —*Rosa rugosa*

Kuvaus ja haitat:

Aniliininpunainen-valkokukkainen helppohoitoinen ja kestävä ruusupensas. Aiemmin suosittu puutarhojen koristekasvi. Tunnistaminen on helpointa kesällä tai syksyllä. Laji leviää lintujen levittämien siementen mukana voimakkaasti erityisesti saaristossa ja rannoilla. Voimakas kilpailija, joka uhkaa erityisesti paahteisten rantojen lajistoa. Kasvatus kielletty 1.6.2022 alkaen ja olemassa olevat kasvustot tulee poistaa

Torjunta:

Näännytytys, toistuvat alasleikkaukset, pois kaivaminen ja peittäminen.

Älä sekoita tähän:

Muut ruusukasvit

Lähteet, lisätietoa ja hyödyllisiä linkkejä:

Hyviä kuvia lajintunnistuksen avuksi. Paikallisesti torjuntaa ja neuvontaa antaa:
www.luontoturva.fi

Vieraslajeista Lahden seudulla, ohjeet paikallisten havaintojen ilmoittamiseen:
www.lahdenseudunluonto.fi/vieraslajit

Valtakunnallinen vieraslajien tietopankki ja lajien levinneisyyskarttoja sekä havaintojen ilmoittamismahdollisuus:
www.vieraslajit.fi

Luontaista kasvilajistoa ja lajitietoa:
www.luontoportti.fi

Vieraslajistrategia:
<https://vieraslajit.fi/info/i-292>

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015)
<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151709>

Valtioneuvoston asetus kansallisesti merkityksellisistä haitallisista vieraslajeista (1725/2015):
<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151725>

Sovellus lajintunnistuksen avuksi maastossa:
Seek by iNaturalist (puhelimien sovelluskaupasta)

Tämä materiaali on tuotettu Hola Lake II –hankkeessa. Hanke on saanut rahoitusta Manner-Suomen maaseutuohjelmasta.

Hankkeen verkkosivut:

<https://www.vesijarvi.fi/hankkeet/hola-lake-2/>

<https://www.vesijarvi.fi/vieraslajit>

Esitteen kuvat:

Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahoisto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

